

ПРЕПОРЪКИ

КОМИСИЯ

ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА

от 6 май 2008 година

**относно външно гарантиране на качеството на задължителни одитори или одиторски дружества,
които извършват одит на дружества, извършващи дейност в обществен интерес**

(нотифицирано под номер C(2008) 1721)

(2008/362/ЕО)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност и по-специално член 211 от него,

като има предвид, че:

- (1) Външното гарантиране на качеството на задължителните одити е от огромно значение за високото качество на одита. То увеличава достоверността на публикуваната финансова информация и осигурява по-добра защита на акционери, инвеститори, кредитори и други заинтересовани страни. Следователно външните системи за гарантиране на качеството трябва да са обективни и независими от одиторската професия.
- (2) Членове 29 и 43 от Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 година относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета ⁽¹⁾ установяват високи критерии за системите за гарантиране на качеството на всички задължителни одитори и одиторски дружества. Те включват някои от идеите, съдържащи се в Препоръка на Комисията 2001/256/ЕО от 15 ноември 2000 г. относно гарантиране минимални изисквания на качеството на задължителния одит в Европейския съюз ⁽²⁾.

- (3) Освен това, частите от тази препоръка, свързани със задължителния одит на дружества от обществен интерес, вече не са актуални предвид настъпилите напоследък промени на международно ниво и тенденцията за тези одити да се въвеждат системи за външен контрол на качеството, които се управляват независимо от одиторската професия и, в които независими от одиторския процес хора проверяват качеството.

- (4) Установените в Директива 2006/43/ЕО критерии все пак допускат значителни различия в настоящето организиране в държавите-членки на системите за външен контрол на качеството на законно признати одитори и одиторски дружества. Желателно е заинтересованите страни да имат еднакви разбирания относно качеството на услугите на задължителните одитори и одиторски дружества в държавите-членки, по-конкретно по отношение на член 34 от Директива 2006/43/ЕО. Директива 2006/43/ЕО също насърчава системите за обществен надзор на държавите-членки да определят координиран подход за проверяване гарантирането на качеството.

- (5) Сътрудничеството между държавите-членки е приоритет по отношение на одита на дружества, извършващи дейност в обществен интерес. Необходимо е да се определят допълнителни насоки за системите за гарантиране на качеството на задължителните одитори и одиторски дружества, които осъществяват одита в тях. Следователно е целесъобразно да се изготви нова препоръка, която да е по-пригодна към настоящото положение от Препоръка 2001/256/ЕО и, която да отчита новите международни тенденции, както и специфичните нужди на държавите-членки. Въпреки това не е необходимо да се осигуряват подробни насоки относно системите за гарантиране на качеството на задължителните одитори и одиторски дружества, проверяващи юридически лица, които не представляват обществен интерес.

⁽¹⁾ ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87. Директива, последно изменена с Директива 2008/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 81, 20.3.2008 г., стр. 53).

⁽²⁾ ОВ L 91, 31.3.2001 г., стр. 91.

- (6) Проверките следва да доведат до повишаване на качеството на одита на проверявания задължителен одитор или одиторско дружество и да са с редовен и превантивен характер. Тяхна цел трябва да е изграждането и поддържането на доверие в задължителния одитор и, на последно място, във финансовите пазари. Следователно настоящата препоръка не би трябвало да засегне конкретните проверки, предизвикани от евентуални нарушения на закони и разпоредби.
- (7) За да се подобри качеството на одита в Общността, независимите надзорни органи трябва да имат по-активна роля в проверките на одиторските дружества. Трябва да се изготвят насоки за независимостта на системите за проверка. Относно извършването на проверки, трябва да се изясни евентуалната роля на публичните органи за надзор, професионалните организации и други подходящи органи, както и ролята на експертите. Необходимо е също да се изяснят аспектите относно финансирането на системата за гарантиране на качеството.
- (8) Член 43 от Директива 2006/43/ЕО определя проверки за контрол на качеството най-малко веднъж на всеки три години за задължителни одитори или одиторски дружества, които извършват одит на дружества, извършващи дейност в обществен интерес. Системата за публичен надзор може да срещне трудност при наемането на достатъчен брой инспектори за провеждане на проверки на място при всяко проверяване. Следователно трябва да е възможно, при известни условия, експерти, които не са инспектори, също да участват в проверките на място.
- (9) За да се гарантира, че окончателният доклад от проверката се спазва от съответния задължителен одитор или одиторско дружество, и че той им предоставя достатъчно насоки за избягване на докладваните проблеми в бъдеще, е необходимо да има ефективна комуникация между инспекторите и задължителния одитор или одиторско дружество, преди да се приеме окончателния доклад и през последващия период.
- (10) За да се подобри отчетността на системата за гарантиране на качеството и сравнимостта ѝ в Общността, годишният доклад за общите резултати от проверките трябва да включва ключова информация, която да позволи оценяване едновременно на ефикасността на използваните ресурси и ефективността на системата за гарантиране на качеството.
- (11) В светлината на новите международни развития и по-конкретно на участието на подходящите органи и експерти при провеждането на проверките, Комисията възнамерява да направи оценка на положението през 2011 г.,

ПРЕПОРЪЧВА:

Предмет

1. Настоящата препоръка представя насоки за прилагане на независими системи за гарантиране на качеството на задължителни одитори или одиторски дружества, които извършват одит на дружества, извършващи дейност в обществен интерес в съответствие с членове 29 и 43 от Директива 2006/43/ЕО.

2. Когато държава-членка вземе решение да освободи някои юридически лица, извършващи дейности от обществен интерес, в съответствие с член 39 от Директива 2006/43/ЕО, държавата-членка следва също да освободи тези юридически лица, извършващи дейности от обществен интерес, от обхвата на приложение на мерките, приети с оглед на настоящата препоръка.

Определения

3. Определенията, посочени в член 2 от Директива 2006/43/ЕО се прилагат към настоящата препоръка. За целите на настоящата препоръка са валидни и следните определения:

- а) „публичен надзорен орган“ означава компетентен орган по смисъла на член 2, параграф 10 от Директива 2006/43/ЕО, който представлява публична надзорна система, основана на установените принципи в член 32 на посочената директива;
- б) „инспектор“ означава лице, извършващо проверките, което отговаря на определените изисквания в член 29, параграф 1, буква г) от Директива 2006/43/ЕО и, което се наема от публичен надзорен орган или друг компетентен орган, на който е поверено изпълнението на проверките;

в) „проверки“ означава проверяване на гарантирането на качеството на задължителните одитори и одиторски дружества, което се провежда от инспектор и не представлява разследвания по смисъла на член 32, параграф 5 от Директива 2006/43/ЕО;

г) „експерт“ означава физическо лице със специфични познания на финансовите пазари, финансово отчитане, одитиране или други области, свързани с проверките и практиката на задължителните одитори.

Независимост на системата за гарантиране на качество

4. Публичният надзорен орган следва да поеме най-голямата отговорност за външните системи за гарантиране на качеството на задължителни одитори или одиторски дружества, които извършват одит на дружества, извършващи дейност в обществен интерес. Държавите-членки не трябва да назначават за публичен надзорен орган сдружения или органи, свързани професионално със счетоводство или одит.

5. Задължителните одитори и одиторски дружества, които извършват одит на дружества, извършващи дейност в обществен интерес, следва да подлежат на проверки, извършвани от публични органи за надзор, или в изключителен случай или заедно с друг компетентен орган в съответствие с точка 6.

6. Следва да е възможно делегирането на друг подходящ орган на дейности, свързани с извършването на проверки при условие, че се гарантира отчетността на този орган пред публичния орган за надзор и, че последният има поне следните отговорности:

а) одобрение и, ако публичният орган за надзор счете за необходимо, изменение на методите на проверка, включително инструкциите за проверка и последващи действия, методите на отчитане и програмите за периодични проверки;

б) одобрение и, ако публичният орган за надзор счете за необходимо, изменение на отчетите за проверка и последващи действия;

в) одобрение и, ако публичният орган за надзор счете за необходимо, назначаване на инспектори за всяка проверка;

г) съставяне на всякакъв вид препоръки и инструкции към органа, на който са били делегирани дейностите.

7. Публичният орган за надзор трябва да има право да участва в проверките и да има достъп до документи от

проверката, работни одиторски документи и други свързани с тях.

8. Някоя от разпоредбите относно финансирането на системата за гарантиране на качеството, включително отнасящите се до размера на финансиране и финансовия контрол, не би трябвало да е обект на одобрение или забрана от лица или организации, които представляват одитори или одиторски дружества или които по някакъв начин са свързани със счетоводната и одиторската професия или одиторско дружество. Размерът на финансирането трябва да позволи на публичния орган за надзор да разполага с достатъчно човешки ресурси, които да съдействат за изпълнението на точки 6 и 7.

9. Ако системата за гарантиране на качеството е финансирана от задължителни одитори или одиторски дружества, подлежащи на проверки, всички възнаграждения или други платими от тях суми, трябва да бъдат изплатени задължително в пълен размер и навреме.

Независимост на проверките

10. Публичният орган за надзор трябва да гарантира, че се провеждат политики и процедури, свързани с независимостта и обективността на персонала, включително на инспекторите и управлението на системата за проверки.

11. Не трябва да се допуска на длъжност инспектор лице, практикуващо като задължителен одитор или наето или по някакъв начин свързано със задължителен одитор или одиторско дружество.

12. При проверката на задължителен одитор или одиторско дружество не трябва да се допуска на длъжност инспектор лице, преди да са изтекли две години след прекратяване на дейността на това лице като съдружник или служител на този одитор или одиторско дружество или по някакъв начин е свързан с тях.

13. Инспекторите трябва да декларират, че не съществува конфликт на интереси между тях и задължителния одитор/одиторско дружество, които подлежат на проверка. Инспекторите, които са направили непълна или невярна декларация следва да бъдат изключени от проверките и следва да подлежат на ефективни, съразмерни и възпиращи санкции.

14. Инспекторите се възнаграждават за проверките единствено от публичния орган за надзор или от органа, на когото е делегирано провеждането на проверките. Инспекторите не получават никакво възнаграждение от проверяващия задължителен одитор, нито от одиторско дружество или неговите клонове.

15. Ако публичният орган за надзор счете, че са необходими специфични знания за правилното провеждане на проверката, инспекторите трябва да бъдат придружени от експерти. Тези експерти работят под прекия контрол на инспектор и се подчиняват на посочените в точки 10, 12—14 изисквания.

Методологични насоки за провеждане на проверките

16. Когато в държава-членка временно броят на наличните инспектори за провеждането на проверки на място е недостатъчен, публичният орган за надзор следва да има право да разрешава провеждането на проверки на място от експерти при условие, че тези експерти отговарят на изискванията, определени в член 29, параграф 1, буква г) от Директива 2006/43/ЕО, че са напълно отговорни пред публичния орган за надзор и, че провеждат проверки на място при същия задължителен одитор или одиторско дружество поне веднъж на шест години.

17. Проверките трябва да включват:

- а) Оценка на концепцията на системата за вътрешен контрол на качеството на одиторското дружество;
- б) подходяща проверка на съответствието на процедурите и преглед на одиторските документи от публичния орган за надзор за установяване на ефективността на системата за вътрешен контрол на качеството;
- в) в светлината на заключенията от проверката съгласно букви а) и б), оценка на съдържанието на последния годишен доклад за прозрачността, публикуван от задължителния одитор или одиторско дружество в съответствие с член 40 от Директива 2006/43/ЕО.

18. Трябва да бъдат проверени поне следните политики и процедури за вътрешен контрол на задължителния одитор или одиторско дружество:

- а) съответствие на задължителния одитор или одиторско дружество с приложимите стандарти за одит и качество, както и изискванията за етичност и независимост, включително и тези относно Глава IV и член 42 от Директива 2006/43/ЕО, както и съответните закони, регламенти и административни разпоредби на засегнатите държави-членки;

- б) количество и качество на използваните ресурси, включително изпълнение на изискванията за продължаващо обучение, посочени в член 13 от Директива 2006/43/ЕО;

- в) изпълнение на определените изисквания в член 25 от Директива 2006/43/ЕО относно одиторските такси.

19. За проверката на съответствието трябва да бъде избрана поне значителна част от одиторските документи въз основа на анализ на риска от неправилно извършване на задължителния одит.

Резултат от проверките

20. Констатациите и заключенията на проверките, на които се основават препоръките, включително тези, свързани с доклада за прозрачността, трябва да се предадат надлежно и обсъдят с проверявания задължителен одитор или одиторско дружество преди финализирането на доклада от проверката. Провереният задължителен одитор или одиторско дружество трябва да разполагат със срок не повече от 12 месеца след предаване на доклада от проверката за вземане на мерки във връзка с препоръките относно системата за вътрешен контрол на качеството на одиторското дружество. Ако провереният задължителен одитор или одиторско дружество не предприемат подходящи последващи действия въз основа на препоръките, публичният орган за надзор следва да разгласи основните пропуски, открити във вътрешната система за контрол на качеството. Ако проверяваният задължителен одитор или одиторско дружество не предприемат подходящи последващи действия вследствие на препоръките, публичният орган за надзор трябва да разгласи основните недостатъци, открити в системата за вътрешен контрол на качеството.

21. Публичният орган за надзор следва да има право, в съответствие със законовите разпоредби на засегнатата държава-членка, да приема дисциплинарни мерки или да налага санкции на задължителните одитори или одиторски дружества.

22. Публичният орган за надзор трябва поне да информира подходящо и своевременно обществеността относно окончателните дисциплинарни мерки или санкции, наложени на задължителните одитори или одиторски дружества във връзка с изпълнението на задължителния одит. Той следва да идентифицира съответния задължителен одитор или одиторско дружество и да опише основните недостатъци, които са довели до налагането на тези мерки и санкции.

23. Когато при проверка се установи, че доклад за прозрачността, публикуван от задължителен одитор или одиторско дружество в съответствие с член 40 от Директива 2006/43/ЕО, съдържа информация, включително по отношение на ефикасността на вътрешната система за контрол на качеството на одиторското дружество, която публичният орган за надзор сметне за значително подвеждаща, той трябва да се погрижи за съответната незабавна промяна на доклада за прозрачността.

Прозрачност на общите резултати на системата за гарантиране на качеството

24. Публичните надзорни органи следва да правят годишен доклад за общите резултати на системата за гарантиране на качеството. Докладът включва информация за направени препоръки, последващи от тях действия, предприети дисциплинарни мерки и наложени санкции. Той също включва количествена информация и ключови данни за изпълнението относно финансовите ресурси и персонала, ефикасността и ефективността на системата за гарантиране на качеството.

Последващи действия

25. Приканват се държавите-членки да информират Комисията за предприетите действия в светлината на настоящата препоръка не по-късно от 6 май 2009 г.

Адресати

26. Адресати на настоящата препоръка са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 6 май 2008 година.

За Комисията
Charlie McCREEVY
Член на Комисията